

Ο Τάσος Κυριακίδης (ο μικρότερος) με τα αδέρφια του και τους γονείς του, πρόσφυγες από την Αργυρούπολη. (Φωτ. 1949).

Αρχείο Τάσου Κυριακίδη

Η εγκατάσταση και το ρίζωμα των προσφύγων, στις παραμεθόριες προπάντων περιοχές, υπήρξε μία εποποιία ακατάβλητων προσπαθειών για επιβίωση. Ο Τάσος Κυριακίδης στο βιβλίο του (*Το Περίβλεπτον Δράμας. Από την Ανταλλαγή (1924) μέχρι σήμερα*, Θεσσαλονίκη 1998) περιγράφει εκείνες τις πρώτες κρίσιμες εβδομάδες όσων εγκαταστάθηκαν στα παραμεθόρια της περιοχής Παρανεστίου Δράμας.

“

‘Ερθαμε σ’ εμέτερα τα μέρη

«Οι Έλληνες του Πόντου επέλεξαν την εγκατάσταση στην περιοχή Παρανεστίου Δράμας κυρίως λόγω του καλού κλίματος. Οι Αργυρουπολίτες είχαν ένα επιπλέον λόγο. Η περιοχή θύμιζε τα μέρη στον Πόντο. Είναι χαρακτηριστικά τα λόγια του Κωνσταντίνου Στεφανίδη που τότε ήταν παιδί 13 ετών:

Ένας άλλος λόγος επιλογής του Καραγκιόζκιοϊ, που αργότερα μετονομάστηκε σε Περίβλεπτο, για την οριστική μας εγκατάσταση ήταν και το ότι έμοιαζε με το Καρμούτ, αν και το Καρμούτ ήταν πιο όμορφο χωριό. Βέβαια εκεί είχαμε έξι μήνες χειμώνα. Τα δύο σχεδόν χρόνια που μέναμε στην Τραπεζούντα και στη Θεσσαλονίκη νοσταλγούσαμε να δούμε βουνά σαν τα δικά μας. Όταν ερχόμασταν με το τρένο στην περιοχή Παρανεστίου και από το παράθυρο είδα τα βουνά και τα μέρη είπα: Έρθαμε σ’ εμέτερα τα μέρη.

[...] Εγκαταστάθηκαν στα άδεια σπίτια των ανταλλαξίμων και άρχισαν μια νέα ζωή χωρίς είδη διατροφής έστω για διάστημα κάποιων ημερών. Ήταν καλοκαίρι και τα οπωροφόρα δέντρα της εποχής και κυρίως οι κερασιές ήταν ολοφόρτωτες. Οι άντρες και τα παιδιά μάζευαν κεράσια και πεζοπορώντας μία απόσταση 11 χιλιομέτρων μέχρι το κεφαλοχώρι το Παρανέστι τα μετέφεραν στον σταθμό του τρένου ή στους νεοσύστατους στρατώνες για πώληση. Από τα λίγα χρήματα που κέρδισαν αγόραζαν τα απαραίτητα τρόφιμα, κυρίως αλεύρι και αλάτι για τη συντήρηση της οικογένειας και τα πρώτα γεωργικά εργαλεία. Απαραίτητα για κάθε νοικοκυριό ήταν τα δρεπάνια τα τσεκούρια και τα σκαλιστήρια. Λίγες οικογένειες πήραν με κλήρο ένα αλέτρι και ένα βόδι ή κάποιο άλλο ζώο για μεταφορές και όργωμα.

[...] Οι μουσουλμάνοι της περιοχής φαίνεται πως δεν ήταν ενημερωμένοι για τον χρόνο που θα γινόταν η ανταλλαγή, γιατί άφησαν αθέριστα αρκετά στρέμματα σίκαλης, η συλλογή της οποίας από τους νεοφερμένους Έλληνες του Πόντου έπαιξε σημαντικό ρόλο για την επιβίωση τους το πρώτο δύσκολο χειμώνα

Το χωριό περιβαλλόταν από πυκνά δάση κυρίως βελανιδιάς. Οι νέοι κάτοικοι άρχισαν το φθινόπωρο να μαζεύουν βελανίδια. Τα μετέφεραν στο Παρανέστι και τα πουλούσαν σε εμπόρους για ζωτροφές. Έκοβαν από τα δάση ξύλα για θέρμανση και άλλες οικιακές χρήσεις. Τον πρώτο καιρό όταν δεν είχαν ακόμα ζώα για τη μεταφορά των ξύλων τα μετέφεραν οι ίδιοι.

[...] Εν τω μεταξύ έγινε η πρώτη πρόχειρη διανομή των χωραφιών και ξεκίνησε η καλλιέργεια του καπνού η οποία εξελίχθηκε σε κύρια ενασχόληση των αγροτών για τις επόμενες δεκαετίες».

”